

Päivämäärä

31.5.2006

Dnro

2483/01/2006

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

15.6.2006 - toistaiseksi

Muuttaa

Suu- ja sorkkataudin vastustamisesta 31 päivänä tammikuuta 1996 annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (5/EEO/96)

Valtuutussäännökset

Eläintautilain (55/1980) 8 §:n 4 momentti, 12 §:n 2 momentti (muut. 303/2006) ja 13 §:n 2 momentti (muut. 809/1992 ja 424/1994)

Eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annettu asetukset (1363/1994) 5, 6 ja 14 §

Vastaavat EY-säädökset

Maa- ja metsätalousministeriön asetus suu- ja sorkkataudin vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti

muutetaan suu- ja sorkkataudin vastustamisesta 31 päivänä tammikuuta 1996 annetun maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksen (5/EEO/1996) 1., 3.1., 3.4., 5.1.–5.3. ja 6.2. kohta, 8. kohdan ensimmäinen kappale, 9., 11.4., 11.5., 12., 14.3., 14.4., 15., 18. ja 20. kohta, liitteen I kohta 1.4., liitteen II kohta 4. sekä liitteen III kohta 2.4. seuraavasti:

1. Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

- 1) *sorkkaeläimellä* tilalla kotieläimenä pidettävää tai tarhattavaa märehijää tai sikaa;
- 2) *tilalla* eläintenpitoyksikköä tai muuta paikkaa, jossa pidetään sorkkaeläimiä pysyvästi tai väliaikaisesti;
- 3) *tartuntatilalla* tilaa, jonka eläimestä suu- ja sorkkatautidiagnoosi on vahvistettu;
- 4) *tartunta-alueella* tilaa tai aluetta, jolla Elintarviketurvallisuusvirasto on vahvistanut esiintyvän tai jolla perustellusta syystä epäillään esiintyvän suu- ja sorkkatautia;
- 5) *suojavyöhykkeellä* aluetta, jonka raja on joka kohdassa vähintään kolmen kilometrin etäisyydellä tartunta-alueesta ja johon tartunta-alue sisältyy; sekä

Tätä julkaisua on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosastolta

Käyntiosoite
Mariankatu 23
00170 HELSINKI

Postiosoite
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
(09) 160 01

Telekopio
(09) 160 53338

6) *valvontavyöhykkeellä* aluetta, jonka raja on joka kohdassa vähintään kymmenen kilometrin etäisyydellä tartunta-alueesta ja johon suojavyöhyke sisältyy.

3.1. Yleistä

Jokainen eläinlääkäri on havaitessaan eläimessä suu- ja sorkkatautiin viittaavia oireita tai saadessaan muutoin tietoonsa sellaisia seikkoja, joiden perusteella on syytä epäillä suu- ja sorkkatautia olevan jollakin tilalla, velvollinen välittömästi ilmoittamaan asiasta kunnaneläinlääkärille, läänineläinlääkärille tai ellei näitä tavoiteta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ilmoitus on tehtävä välittömästi myös muulloin kuin virka-aikana.

Eläinlääkärin tulee antaa eläimen omistajalle tai hänen edustajalleen tarvittavat menettelyohjeet. Hänen tulee kehottaa, ettei kukaan poistu tilalta, ettei tilalle tule ulkopuolisia henkilöitä, että turhaa liikkumista eläinsuojissa vältetään ja ettei tilalta luovuteta eläimiä, eläintuotteita tai tavaroita. Erityisesti on syytä korostaa sitä, miten helposti tauti leviää.

Kun läänineläinlääkäri on saanut edellä mainitun ilmoituksen tai hän muusta syystä epäilee tilalla olevan suu- ja sorkkatautia, hänen tulee viivytyksettä matkustaa paikalle ja suorittaa jäljempänä 3.2., 3.3., 3.4. ja 3.6. kohdassa mainitut toimenpiteet, ellei hän voi varmuudella sulkea pois suu- ja sorkkatautiepäilyä. Jos läänineläinlääkäri ei ole tavoitettavissa tai hän niin määrää, kunnaneläinlääkärin tulee hänen puolestaan tehdä, mitä jäljempänä säädetään.

Läänineläinlääkärin on, mikäli mahdollista, ilmoitettava suu- ja sorkkatautiepäilystä Elintarviketurvallisuusvirastolle jo ennen lähtöään tilalle.

3.4. Poistuminen tilalta

Läänineläinlääkärin on noudatettava liitteen V ohjeita puhdistautumisesta ja desinfektiosta eläinsuojasta ja tilalta poistuessaan samoin kuin ohjeita suojavaatteiden ja auton käsittelystä tilakäynnin jälkeen. Myös kyyditsijän on huolehdittava desinfiointistaan, jos hän on poistunut ajoneuvosta.

Läänineläinlääkärin on tilakäynnin jälkeen viivytyksettä ilmoitettava käynnistään Elintarviketurvallisuusvirastolle. Jos tilakäynnin on suorittanut kunnaneläinlääkäri, hänen on ilmoitettava käynnistään läänineläinlääkärille. Kunnaneläinlääkäri ei saa poistua tilalta, ennen kuin on saanut siihen luvan läänineläinlääkäriltä, tai, jos läänineläinlääkäri ei ole tavoitettavissa, Elintarviketurvallisuusvirastolta.

5.1. Kriisiyksikön perustaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto perustaa kriisiyksikön, jonka tehtävänä on avustaa läänineläinlääkärinä:

- suu- ja sorkkataudin hävittämiseen tarvittavien toimenpiteiden koordinoimisessa; sekä
- laajemman epidemiologisen selvityksen tekemisessä.

5.2. Läänineläinlääkärin tehtävät

Läänineläinlääkärin on tehtävä epidemiologinen selvitys 3.6. kohdan mukaisesti. Hänen on lisäksi huolehdittava siitä, että taudin todennäköisen tilalle tulemisen ja 3.2. kohdan mukaisiin toimiin ryhtymisen välisenä aikana teurastettujen sorkkaeläinten liha, mikäli mahdollista, jäljitetään.

5.3. Eläinten hävittäminen

Kun on virallisesti vahvistettu, että tilalla on suu- ja sorkkatautia, Elintarviketurvallisuusvirasto määrää tilan kaikki sorkkaeläimet tapettaviksi viipymättä. Läänineläinlääkärin on huolehdittava raatojen hävittämisestä siten, ettei suu- ja sorkkatautivirus leviä hävittämisen taikka siihen liittyvän kuljetuksen tai muun käsittelyn aikana.

Raadot on hävitettävä sivutuoteasetuksessa tarkoitetussa käsittely- tai polttolaitoksessa. Kuitenkin niillä syrjäisillä alueilla, joita tarkoitetaan eläimistä saatavien sivutuotteiden hävittämisestä syrjäisillä alueilla sekä kuolleiden lemmikkieläinten hävittämisestä annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1374/2004), raadot voidaan hävittää myös hautaamalla ne mainitussa asetuksessa säädetyllä tavalla.

Silloin kuin se on taudin leviämisen estämiseksi tai muusta perustellusta syystä tarpeen, raadot voidaan edellä toisessa kappaleessa säädetyistä poiketen hävittää polttamalla tai hautaamalla ne tilalla tai paikassa, jossa eläinten terveydelle, kansanterveydelle ja ympäristölle aiheutuvat riskit ovat mahdollisimman vähäiset taikka toimittamalla raadot kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen (861/1997) mukaisesti hyväksytyille kaatopaikalle. Samoin perusteiden mukaan syrjäisiltä alueilta peräisin olevat raadot hävittää sivutuoteasetuksessa tarkoitetussa käsittely- tai polttolaitoksessa.

6.2. Rajoittavien määräysten peruuttaminen

Jos läänineläinlääkäri on antanut kontaktitiloille liitteen III mukaiset rajoittavat määräykset, hänen on viivytyksettä peruutettava ne, kun 6.1. kohdan mukaiset toimenpiteet on tehty.

Jos Elintarviketurvallisuusvirasto ei määrää kontaktitilan eläimiä hävitettäväksi, rajoittavat määräykset voidaan peruuttaa aikaisintaan 21 vuorokauden kuluttua määräysten antamisesta. Ennen määräysten peruuttamista kunnaneläinlääkärin on tutkittava kontaktitilan sorkkaeläimet kliinisesti ja otettava näytteitä eläimistä liitteen II tai läänineläinlääkärin erikseen antamien ohjeiden mukaisesti. Yhdelläkään eläimellä ei saa olla suu- ja sorkkatautiin viittaavia oireita, ja näytteiden tutkimustulosten on oltava kielteiset.

Peruuttamispäätöstä koskeva malli on liitteessä VI.

8. Toimenpiteet, kun tila muodostuu erillisistä yksiköistä

Elintarviketurvallisuusvirasto voi 5.3. kohdassa säädetyistä poiketen päättää, ettei kaikkia tilan eläimiä määrätä tapettaviksi, jos tila muodostuu kahdesta tai useammasta täysin erillisestä tuotantoyksiköstä, joiden välillä ei ole minkäänlaisia rakenteellisia tai toiminnallisia yhteyksiä. Eläimiä ei tällöin määrätä tapettaviksi sellaisesta tuotantoyksiköstä, jossa suu- ja sorkkatautia ei esiinny.

9. Suojavyöhykkeen ja valvontavyöhykkeen perustaminen

Tartunta-alueen, suojavyöhykkeen ja valvontavyöhykkeen perustamisesta säädetään eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annetun asetuksen (1363/1994), jäljempänä kuljetusasetus, 4 §:ssä.

11.4. Tilakäyntien rajoittaminen

Ulkopuolisten henkilöiden, kuten karjantarkkailijoiden ja keinosiementäjien, käynnit tiloilla on kielletty. Keinosiementäjät saavat kuitenkin käydä tilalla 15 vuorokauden kuluttua 5.5. kohdassa säädettyjen alustavien puhdistus- ja desinfektioitoimenpiteiden suorittamisesta läänineläinlääkäriin ohjeita noudattaen. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa erikseen ohjeita eläinlääkärien liikkumisesta suojavyöhykkeellä.

11.5. Serologiset tutkimukset

Kun on kulunut vähintään 15 vuorokautta siitä, kun 5.5. kohdan mukaiset alustavat puhdistus- ja desinfektioitoimenpiteet on suoritettu kaikilla tartuntatiloilla, läänineläinlääkäri määrää kunnaneläinlääkärit suorittamaan kaikilla suojavyöhykkeen tiloilla sorkkaeläinten kliinisen tutkimuksen ja Elintarviketurvallisuusviraston erikseen antamien ohjeiden mukaisen serologisen kartoituksen.

12. Suojavyöhykkeen lakkauttaminen

Suojavyöhykettä koskevia säännöksiä on noudatettava siihen asti, kunnes vyöhyke kuljetusasetuksessa säädetyin tavoin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lakkautetaan.

Kun kaikki vaaditut puhdistus- ja desinfektioitoimenpiteet ja 11.5. kohdan mukaiset tutkimukset on tehty ja tutkimustulokset ovat kielteiset, läänineläinlääkäriin on ilmoitettava asiasta Elintarviketurvallisuusvirastolle, jonka on ilmoituksen perusteella tehtävä maa- ja metsätalousministeriölle esitys suojavyöhykkeen lakkauttamisesta.

Suojavyöhykkeen lakkauttamisen jälkeen alueella on noudatettava valvontavyöhykettä koskevia säännöksiä, kunnes valvontavyöhyke 12. kohdan mukaisesti lakkautetaan.

14.3. Tilakäyntien rajoittaminen

Ulkopuolisten henkilöiden, kuten karjantarkkailijoiden ja keinosiementäjien, käynnit tiloilla on kielletty. Keinosiementäjät saavat kuitenkin käydä tilalla 15 vuorokauden kuluttua 5.5. kohdassa säädettyjen alustavien puhdistus- ja desinfektioitoimenpiteiden suorittamisesta läänineläinlääkäriin ohjeita noudattaen. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa erikseen ohjeita eläinlääkärien liikkumisesta valvontavyöhykkeellä.

14.4. Serologiset tutkimukset

Kun on kulunut vähintään 30 vuorokautta siitä, kun 5.5. kohdan mukaiset alustavat puhdistus- ja desinfektioitoimenpiteet on suoritettu kaikilla tartuntatiloilla, läänineläinlääkäri määrää kunnaneläinlääkärit suorittamaan kaikilla valvontavyöhykkeen tiloilla sorkkaeläinten kliinisen tutkimuksen ja Elintarviketurvallisuusviraston erikseen antamien ohjeiden mukaisen serologisen kartoituksen.

15. Valvontavyöhykkeen lakkauttaminen

Valvontavyöhykettä koskevia säännöksiä on noudatettava siihen asti, kunnes vyöhyke kuljetusasetuksessa säädetyin tavoin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lakkautetaan.

Kun kaikki vaaditut puhdistus- ja desinfektioimenpiteet ja 14.4. kohdan mukaiset tutkimukset on tehty ja tutkimustulokset ovat kielteiset, läänineläinlääkäri on ilmoitettava asiasta Elintarviketurvallisuusvirastolle, jonka on ilmoituksen perusteella tehtävä maa- ja metsätalousministeriölle esitys valvontavyöhykkeen lakkauttamisesta.

18. Rokottaminen ja suu- ja sorkkatautiviruksen käsittely

Suu- ja sorkkatautirokotteiden käyttö on kielletty koko maassa. Mahdollisista hätärokotuksista säädetään erikseen.

Suu- ja sorkkatautivirusta saa käsitellä tutkimusta, diagnoosia tai rokotteiden valmistusta varten vain eläintautitutkimuksia tekevien laboratorioiden pätevyysvaatimuksista annetun maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksen (Dnro 697/3/1999) mukaisesti.

20. Valmiussuunnitelma

Läänineläinlääkäri on tehtävä läänikohtainen valmiussuunnitelma suu- ja sorkkataudin varalta. Suunnitelmassa varataan käyttöön tilat, henkilökunta ja kaikki ne välineet ja tarvikkeet, joita tarvitaan taudin hävittämiseksi nopeasti ja tehokkaasti. Suunnitelma on tarkistettava vuosittain ja toimitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle tammikuun loppuun mennessä.

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2006

Helsingissä 31 päivänä toukokuuta 2006

Maa- ja metsätalousministeri

Juha Korkeaoja

Hallitusneuvos

Maija Salo

LIITE I**PÄÄTÖS SUU- JA SORKKATAUTIEPÄILYN TAKIA TILALLE ANNETTAVISTA RAJOITTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ**

1.4. Luetteloiden tiedot on pyynnöstä esitettävä läänin- tai kunnaneläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle, ja tiedot voidaan tarkistaa jokaisen tarkastuskäynnin yhteydessä.

LIITE II**NÄYTTEENOTTO SUU- JA SORKKATAUDIN VARALTA****4. Verinäytteiden otto**

Muiden näytteiden lisäksi on aina otettava myös verinäytteitä seuraavasti :

a) suu- ja sorkkatautiviruksen eristämiseksi verestä on otettava n. 5 ml verta vakuumimenetelmällä lithium-hepariiniantikoagulanttia käyttäen; ja

b) vasta-aineiden määrittystä varten on otettava n. 10 ml verta vakuumimenetelmällä ilman lisäainetta. Näytteitä on otettava 20 sorkkaeläimestä tai, jos tilalla on alle 20 eläintä, tilan kaikista sorkkaeläimistä. Niiltä eläimiltä, joilta verinäytteet on otettu, on kolmen viikon kuluessa otettava uudet verinäytteet vasta-ainetaso mahdollisen muuttumisen toteamiseksi.

Jos vakuumiputkia ei ole käytettävissä voidaan näytteet ottaa tavallisiin verinäyteputkiin.

Tarvittaessa on otettava verinäytteitä taudin levinneisyyden kartoittamiseksi. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa ohjeita näytteiden ottamisesta.

LIITE III**PÄÄTÖS SUU- JA SORKKATAUTIEPÄILYN TAKIA KONTAKTITILALLE ANNETTAVISTA RAJOITTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ**

2.4. Luetteloiden tiedot on pyynnöstä esitettävä läänin- tai kunnaneläinlääkärille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle, ja tiedot voidaan tarkistaa jokaisen tarkastuskäynnin yhteydessä.
